

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 vasárnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség közlirtek visszadási
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 12.

Uj görög-háboru.

Egy pár magyar lap cikkezik a gör. kel. és gör. katolikusok harcáról. Semmi tudomásunk sem volt ilyen harcról, azért érdeklődve olvastuk a cikkeket. Átolvasás után azonban arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ennek a képzelt harcnak csak azon lapok lesznek a sebesültjei, melyek a Mangra ur lapjának felültek.

Mióta lett az aradi Tribuna, Mangra-nak leibzurnálja tekintély, melynek szaván, minden utánkérdezősködés nélkül el lehet indulni; mióta Mangra olyan nagy hazafi, hogy hivatalos iskola-akcióját, az ő javára, hirlapilag tárgyalják. Vagy az a kis csalogató, hogy nem katolikusok érdekében katolikusokon lehet ütni, elég ahhoz, hogy valaki a Tribuna csizmáiba járjon?

Felujítottak most a lapok egy esetet, mely a katolikus görög szertartásuak és skizmatikusok között a mult évben képezte hivatalos elintézés tárgyát. Amint felujították, össze is zavarták.

Ugy írják a Tribuna cikke nyomán, (biztos iránytű) mintha Mangra tiltakozott volna a görög katolikusok erőszakos térítgetése ellen.

Pável Mihály nagyváradai görög katolikus püspökhöz intézett levélben Mangra erősen kikel a görög katolikus papok erőszakos térítései ellen. Különösen Ardelean Jenő dekanysdi lelkészt vádolja ezzel.

Azután tudomására hozza Pávelnek, hogy az állam törvényeit fogja igénybe venni s ezek segítségével fogja az erőszakos térítőket elnémitani.

Erre dr. Laurán praelatus válaszában a cikk szerint

egyszerűen azt proponálja a görög keletieknek, különösen a románoknak, hogy térjenek át az egyedül üdvözítő katolikus hitre, mert amíg ezt nem teszik, ne is várják, hogy a katolikus egyház valamit tegyen a románok érdekében s amíg Róma fenhatóságát el nem ismerik, ne számítsanak közös akcióra se egyházi, se iskolai, se nemzeti ügyben.

Hát ez, azon magyar lapoktól, melyek átvették, bizony vastag felülés, a Tribuna részéről pedig — ha így írta, mi nem böngésszük — tudatos félrevezetés.

Az egész ügy röviden így áll:

A görög katolikusok egyik iskolája szünetel az iskola ügyének rendezéseig. A tanköteles gyermekek tehát az skizmatikusok iskolájába jártak tanulni. Erre a skizmatikusok kivelelték hitközségi adójukat a görög szert. katolikusokra is.

Ez jogi abszurdum.

Ama község intelligens fiatal görög kath. papja megapellálta e törvénytelen kísérletet s minden fórumon meg is nyerte azon alapon, hogy elismeri, hogy a gyerekek tandíjat fizessenek s azt fizetni is fogják, de hitközségére, más hitközség adót ugyan ne vessen.

Midőn már minden forumon bukott volt a skizmatikusok ügye, akkor Goldis János átirt Pável püspökhöz, melyben közös akcióra szólítja fel őt minden olyan helyen, ahol az iskola elmagyarosodásának veszedelme fenyeget, egyik vagy másik hitközségnek külön-külön szegénysége miatt.

Eme peres községben tehát fizessenek a görög katolikusok nekik, majd másutt ő is fizettet a görög katolikusoknak.

Erre írta dr. Laurán Ágoston praelatus azon komoly korrekt levelet, melyet alább egész terjedelmében közlünk. Eme egész felfujt hecz tehát oda zsugorodik, hogy Mangra urék igenis nemzetiségi allűrökkel akarták magukhoz édesgetni a görög katolikus koronákat és forintokat, de a gör. katolikusok nem ültek fel, — mert hát; észre lehet venni a horgot, ha csalétek van is rajta.

Ami pedig az erőszakos áttérítést illeti, arról jobb hallgatni. Tessék utána járni a gör. keletieknek levő stóla rendszernek s akkor majd nem azon csodálkoznak, hogy mennyi jött át — hanem hogy még mennyi maradt.

Illetékes helyről nyert tudósításunkat az egész előrántott ügyről, — hiszen hivatalos, nem nyilvános ügyről van szó — alább adjuk egész terjedelmében.

Dr. Lauran levele Goldishoz.

Mint valóságos curiosum járta volt be a lapokat, a mult évben is, ama hír, hogy dr. Lauran Ágoston nagyváradai gör. kath. püspöki helynök azt tanácsolta volna Goldis József aradi görög nemegyesült püspöknek, hogy az összes nemegyesült románok a szent Unióra térjenek át.

Ezen ügy, újabb variációkban, ismét foglalkoztatja a lapokat, azóta t. i. mióta Mangra Vazul helybeli görög nemegyesült püspöki helynök legközelebb hivatalosan arra kérte Pável Mihály gör. kath. püspököt, hogy tulajdonképpen ő, a görög kath. püspök akadályoztassa meg a mikló-lázuriaknak a gör. kath. vallásra való áttérését.

Ugy a Lauran mult évi, mint a Mangra ezidei levelét egész terjedelmében közli most már az aradi Tribuna Poporului f. évi márczius 9-iki (36-ik) száma, szörnyen ki-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kinszenvedés ereklyéi az örök városban.

— Írta és a Nagyváradai Kath. Körben felolvasta 1901. márcz. 10-én dr. Vueskics Gyula. —

De fordítsuk immár figyelmünket Krisztus kinszenvedésének az örök városban található egyéb emlékei ez ereklyéi felé.

A szent irás és a tiszteletre méltó hagyomány szerint, volt az első római keresztények között egy Pudens nevű férfi ki a római szenatusnak tagja volt. Az apostolok fejedelme s Rómának első püspöke annyira megkedvelte őt, hogy magához vette s együtt lakott vele abban az egyszerű kis házban, mely az Esquilin és Viminal halmok közötti völgyben állott.

E jámbor férfiúnak két leánya maradt: Praxedis és Pudentiana. Mindkettő első hájtása volt a kereszténység által ültetett virágnak a szüzesség liliomának s mindkettő érenyeit és életszentségét külön templom hirdeti a kereszténység fővárosában.

Minket ezuttal Praxedis temploma érdekel. Nagyságra nem tűnik ki az örök város templomai közül. Több mint ezer éves arany-

mozaik képei becses emlékei ugyan a keresztény művészetnek, de nem ez vonzza ide a jámbor zarándokok százait, hanem az az egyszerű szürke oszlop darab, amely e templom jobb oldali hajójának egyik kápolnájában látható.

Abból az oszlopból való ez, amelyhez kötözve volt az Isten ártatlan Báránya mikor — érünk megostoroztatott.

A Krisztus utáni IV. században élt nagy tudományu szentatyja: Szent Jeromos, aki életének jórészét a Szentföldön töltötte s a bibliát és a szent helyeket valamennyi között a legjobban ismerte, ez a Szent Jeromos beszéli, hogy az ő idejében az az oszlop, amelyhez kötözve Krisztus érettünk megostoroztatott, annak a templomnak az egyik oszlopát képezte, amely az utolsó vacsora termékének helyén épült. Kéőbb ez a szenthely a törökök kezébe esett, kik ezt a tiszteletre méltó ereklyét több darabra törték. Így is megőrizte azt a keresztények kegyelele. Az egyik darab mind e mai napig Jeruzsálemben maradt s a Szent Sir templomának kincsét képezi, — a másik Rómába került s a szerencsés véletlen Szent Praxedis templomának juttatta.

III. Honorius pápa n. i. 1222-ben, néhány évvel II. Endre királynak kereszties hadjárata után, Colonna János bibornokot követségbe küldte a Szentföldre. A bibornok elég siker-

rel járt el megbízatásában, egyet-mást ki is eszközölt a keresztények részére a törököktől s hogy a török fővezér jóindulatát is megnyerte, tanuja az a becses ereklye, mit küldetése befejeztével tőle drága ajándéku kapott: a megostoroztatás oszlopa, melyet Rómába visszatérve az ő bibornoki templomában a Szent Praxedisben állított fel s annak illő elhelyezésére ugyanott művészi kápolnát emelt, mely azóta búcsujárárhelye a Krisztus kinszenvedését különösen tisztelő hivatásoknak.

Az egész oszlop félméter magas és 31 cm. átmérőjű szürke márványdarab, rajta egy vaskarika, melyhez az elitéteket kötötték. De ha meggondoljuk, hogy az Istenembernek meztelenre vetkőztetett gyöngéd teste érettünk, a mi megváltásunkért micsoda ember feletti kinokat szenvedett e szürke márványoszlophoz kötözve a hőberek ostorcsapásai alatt, belátjuk, hogy méltán viseltetik kegyelettel a keresztény világ Urunk kinszenvedésének ezen egyszerű emléke iránt.

* * *

Bár eddig is hosszúra nyult már felolvasásom, meg kell még emlékezniem, ha csak röviden is, Santa Croce templomról, melynek kápolnájában és sekrestyéjében a kin-

kelve ugy Pável püspök, mint dr. Lauran püspöki helynök ellen.

Pedig a mi Laurant illeti, miután Goldis olyasmint követelt a gör. kath. egyházmegyei kormányzattól, ami a *Sz. Unio egyenes megtagadását involválná*: Pável püspök hivatalos távollétében aligha adhatott volna más választ, mint a minőt adott. Teljes szövege, hiteles magyar fordításban ez:

Méltóságos Püspök Ur!

Méltóságodnak f. é. (1900.) márczius hó 8-án 757. sz. a ezen egyházmegyei kormányhoz intézett hivatalos irata, megfelelő alkalmat szolgáltat nekem arra nézve, hogy tiszteletteljesen helyreigazítsam Méltóságodnak abbéli felleveését, mintha ezen egyházmegyei kormány képes volna olyasmire, ami magán viselné a vallásközönyösségnek még csak a látogatását (umbra) is. Miből kifolyólag bizonyára Méltóságod is belátni méltóztatik, miszerint az abban kifejezést nyert abbéli kívánsága (postulátum), hogy némely helyek görög szertartású katolikus hívei, ezen egyházmegyei kormány által, valamely *nem kath. felekezet* vallásügyi (kultuális) költségeinek egyházközségre (collective) való viselésére ösztönöztesse, avagy épen köteleztesse is, *mint a szent Unio megtagadásával azonos*, itt, nem csak hogy nem volt megalázkodással fogadható, sőt inkább csodálkozást keltve, visszatetszést is szült.

Amennyiben azonban Méltóságod, iménti hivatalos iratát, mint ama két egyház anyira óhajtott egymáshoz való közeledésének előhírnökét (praeambulum) kívánná tekinteni: ezen közeledés csakis úgy volna lehetséges, üdvös és Istentől megáldott, ha a magyar szent Korona alatt élő összes románok arra határoznák el magukat, hogy ismét azon vallás kötelékébe lépjenek, melyeket egy sz. Athanáz, egy Nagy szent Vazul, egy nazianzi sz. Gergely, egy Aranyzászu sz. János, és a keleti egyház valamennyi szent atyái magukénak vallottak, akik — amint azt Méltóságod is jól méltóztatik tudni, — a IX. század elején megkezdett s csak a XV-ik században érvényesült (consummatum) szerencsétlen szakadarságig, a római pápával, mint szent Péter trónjának (Cathedra) örökösével és a kath. egység középpontjával való hit- és szereteti közösség kötelékét, egytől-egyig valamennyien féltékenyen megőrizték.

Romboltassék le tehát a válaszfal. Egyesüljünk mindnyájan hitben és szeretetben a

mi eredetünk bölcsőjével, Rómával, már csak azért is, mert maga szent Pál apostol is, a rómaiakhoz írt levelében, mint a Szentlélektől sugalmazott, konstatálta volt azt, hogy a rómaiak hite már ekkortájt is meg lett hirdetve az egész világon, így: *»Először ugyan hálát adok az én Istenemnek Jézus Krisztus által mindnyájatokért, mert a ti hitek az egész világon hirdettetik»* (Rom. I. 8.), úgy hogy vallásos relytély (enigma) az, hogy a midőn mi *római eredetünkkel* annyira szeretünk méltán kérkedni, — véreinknek egy igen jelentékeny része mégis oly ellenszenvvel viseltessék a *rómaiaknak ama hite iránt*, amely meghódítva a világot az igazi polgáriasságnak (civilisatio): mindenkor és mindenütt az igazi (formális) műveltség hordnoka volt.

Egyébiránt stb.

Nagyváradon a gör. kath. Szentcséknek 1900. évi márczius hó 29-én tartott üléséből.

Dr. Lauran Agoston s. k.,
általános püspöki helynök.

Ebből az is nyilvánvaló, hogy Laurannak ezen válasza nem vonatkozhatott, amint azt a lapok híresztelik, Mangrának ama fentebb jelzett levelére, a melyre a hivatalos levélváltással üzött illetén visszaélések után, ugy Pável püspök, mint dr. Lauran püspöki helynök jónak látták eddigelé *semmit sem válaszolni*.

Komédia.

Onnan kapott Tisza István gróf hatalmas orrot, ahonnan legkevésbé volt várható: Bánffy organumától, a *Magyar Szótól*. Kaptá pedig abból az alkalomból, hogy az ipar- és kereskedelmi bank igazgatóságába a saját helyére beválasztatta öcsesét, Kálmánt, az elnökséget pedig üresen tartatta saját magának.

Hát bizony erre egész joggal írhatja címül a M. Szó ezt a szót:

Komédia.

Emlékeztünk még arra a nagy lelkesedésre, melylyel üdvözölték Tisza István gróftól inkompatibilis állásainak elhagyásakor. Eneveztek önzetlennek, ügyes taktikusnak, a ki most emelt fővel léphet az ellenzék elé s büszkén támadhatja meg a javaslat szigorú intézkedéseit.

Hanem ugy látszik, a nagy önzetlenség meg akart alkudni a Tiszák hagyományos köz-

gazdasági tevékenységével és hogy jusson is, maradjon is, beleültették a zsiros állásba a legifjabb Tiszát; azt gondolván, senki sem fogja észrevenni a taktikát.

Erről írja a M. Szó egyebek közt a következőket:

Végzetes hibát követett el a gróf ur, amikor megengedte, hogy testvéröcsese, Tisza Kálmán gróf, a magyar kereskedelmi és iparbank szombati közgyűlésén elfogadja az igazgatósági tagságot. — S végzetes hibát követett el, amikor megengedte, hogy ugyane banknál az elnöki állást az ő számára üresen tartsák.

Már most ki fogja neki elhinni, hogy igazán a közérköcs nevében száll sikra az *»összeférhetlenek»* érdekében? Hisz most Rakovszky István a szöve közé nevetet és joggal mondhatja: hiszen az ur csak komédiázik!

A színész este 7 órakor a színházban leveti hétköznapi, utcai gunyáját és kevés vártatva, mint vértezett, hős lovag, karddal, páncczállal, lobogóval lép a közönség elé. De a közönség jól tudja, hogy alig hangzik el a színpadon az utolsó szó, újra a hétköznapi nyárs-polgárrá tesz, aki előadás után hazamegy és kéri feleségétől a fölmelegített káposztalevest.

Vajjon Tisza István gróf és ama színész közt van-e különbség?

Tisza István gróftól tehát nem fogják, mert nem lehet őt komolyan venni.

Nekünk pedig kötelelességünk volt ezt megmondani, mert ha nem tennők, megérdemelnők, hogy minket se vegyenek komolyan.

Uj autonomiai képviselő.

A szombathelyi egyházmegyéhez tartozó rohonci autonomiai kerület egyhangulag *Szegedy* Bélát, *Szegedy* György cs. és kir. kamarás testvéröcsesét választotta meg katolikus autonomiai kongresszusi képviselővé.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 12.

Ujra meg lett sértve a ház tekintélye. A szegedi *»Közvélemény»* ellen adott ma a Ház az elnöknek meghatalmazást szó nélkül a sajtóper megindítására. Ez volt első pontja a napi-rendnek.

szenvedésre vonatkozó igen becses ereklyék láthatók.

Maga a templom, mely nem messze a Lateráni bazilikától ugyancsak közvetlenül a város fala mellett épült, régi ugyan, de sem nagyságra, sem művészi kivitelre nem emeli azt az első köz. Ha mégis a hét patriarchális templom közé tartozik s ha már a középkor kezdete óta állandó gyűlhelye a zarándokoknak, biztos jele annak, hogy ritka becses ereklyéi emelik ezt ki a többiek közül.

Már a neve elárulja, hogy a kinszenvedés leghentebb ereklyéinek, *Krisztus szent keresztjének jelentékeny darabja* képezi a templom főkincsét. De nem ez az egyedüli. E templomban őrzik azon *szegedek* egyikét, melyekkel az Istenember szent teste a keresztfára szegeztetett és — amivel e templom a földkerekségen egyedül dicsekedhetik — itt őrzik *Krisztus keresztjének eredeti feliratát*.

Meghatottan szemléltük az Istenember kinszenvedésének e becses okmányát, melynek betűit nem mosta le tizenkilenc század zivatarja.

A kinszenvedés többi ereklyéinél elmondottam azt is, hogy a történeti adatok tanúsága szerint hogyan jutott az illető templom az ő nagy kincsének birtokába. Ezt is ki kell

egészítenem azzal a hitre méltó adattal, hogy a Santa Croce templom nagybecsű ereklyéit maga Szt. Ilona császárné hozta Jeruzsálemből. Az ő tiszteletére a templom szentélye megelt egy külön kápolna van, melynek földje a Kálvária hegyéről való, honnan Sz. Ilona császárné a kereszténységnek e leghentebb ereklyéit kiásta.

Kétségtől olvasták vagy hallották már Önök M. T. H. és M., hogy a szent kereszt és a kinszenvedés többi ereklyéi feltalálásának dicsősége Szent Ilona nevéhez fűződik. Es hogy ez nem közönséges Ingenda, hanem való történeti tény, egykoru, írott bizonyosságot szolgáltatnak mellette Szent Czirillnak, ki a kereszt feltalálása után 15 esztendővel jeruzsálemi püspök volt, reánk maradt beszédei.

* * *

Igaz, hogy nekünk Krisztus kinszenvedése s a megváltás művének végbemenetele mellett a biblián és az egyház tekintélyén kívül nincs szükségünk sem írott bizonyítékokra, sem reánk maradt ereklyékre.

Mert a végbement megváltást minden bizonyítéknál hangosabban hirdeti a pogány világ rombadülése, a rabszolgák lábairól lehullott bilincs, a nő és anya méltóságának helyreállítás, az egész keresztény civilizáció, a ke-

resztény műveltségnek megbecsülhetetlen áldásai, a keresztény szeretetnek csodás alkotásai, a lefolyt tizenkilenc század változatos történetének minden lapja s maga az a tény, hogy mi keresztény katolikusok, Krisztus keresztjének tisztelői vagyunk.

De mégis jól esik hívő lelkünknek, hogy szent hitünk igazsagai mellett megszólalnak a tudomány vívmányai, a codexek és okmányok betűi s a nagy világtörténeti események némaságukban is beszédes tanui: Krisztus keserves kinszenvedésének tiszteletreméltó ereklyéi és emlékei.

Szerencsésnek érzem magamat, mert meg erősített hitemben, hogy ezeknek szemtanuja lehettem; szerencsésnek érzem magamat, hogy ezeket Önöknek M. T. H. és U. előadhattam; de akkor érezném magamat igazán szerencsésnek, igazán boldognak, ha ez a halvány kép, melyet a kinszenvedésnek az örök városban levő ereklyéiről szemek elé varázsoltam, azt a benyomást tenné Önökre, amit reám azok eredetije tett: megerősítene Önöket a szent hitben, a Krisztus keresztjéhez való ragaszkodásban.

Köszönöm szives figyelmüket.

Aztán tárgyalták s általánosságban el is fogadták a lelencházról szóló törvényjavaslatot.

Legérdekesebb volt az ülés vége, a mikor is a miniszterelnök általános megelégedésre kijelentette, hogy szombaton fog a marosvásárhelyi interpellációkra válaszolni, ugyanakkor az igazságügyminiszter is válaszol a *Hegyí* csongrádi plebános ügyében.

Részletes tudósítás a következő:

Elnök: *Perczel* Dezső 10 órakor meg az ülést.

Szell Kálmán miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be az 1886. évi VIII. t. cz. értelmében az újonnan kinevezett főrendiházi tagok beczikkelyezése tárgyában. Törvényjavaslat ki nyomatik és a közigazgatási bizottsághoz utasítatik.

Szell miniszterelnök indítványt terjeszt be, mely szerint a képviselőház egyik ülésén a *kvóla-bizottsági* tagokat válassza meg.

Napirend:

A szegedi Közvélemény cikke.

Az igazságügyi bizottság betervezte a szegedi kir. főügyésznek az országgyűlés képviselőháza ellen elkövetett nyilvános rágalmazás megkorlátozásához felhatalmazás megadása iránt tett megkeresése felett.

A szegedi kir. főügyész 1900. december 14. 3353. sz. alatt a képviselőház Elnökéhez intézett felterjesztésében előadja, hogy a *Szegeden* megjelenő *»Közvélemény«* című politikai napilap 1900. december 9-én megjelent egy eredeti példányban bemutatott 218-ik számában a főszerkesztő *Rostkovicz* Arthur *»Mégsejtett képviselőház«* felirattal vezérezikket közölt, a melyben a magyar országgyűlés képviselőháza ellen a büntető törvénykönyv 262. §-a alá eső nyilvános rágalmazást megállapító állítások foglaltatnak, s kérelmezi, hogy ez alapon a büntető eljárás hivatalból leendő megindításához a képviselőház a 269. §. értelmében szükséges meghatalmazást adja meg.

Az igazságügyi bizottság meggyőződést szerezvén arról, miszerint megállapíthatóan mutatkozik, hogy *Rostkovicz* Arthur a jelzett vezérezikket közléstével a képviselőház ellen nyilvános rágalmazást követett el, ennek megfenyítése céljából az erre illetékes szegedi kir. főügyész részére a kért felhatalmazás megadását hozza javaslatba.

Budapesten, 1901. évi január hó 21-én.

Szilágyi Dezső s. k.,
az igazságügyi bizottság elnöke.

Kola János s. k.,
az igazságügyi biz. előadója.

Csávolszky Lajos: Kérjük felolvasni!

A cikket felolvassák, a Ház többsége elfogadja az igazságügyi bizottság előterjesztését, melynek értelmében a Ház az ügyésznek a meghatalmazást megadja. (Tiltakozás a szélsőbalon).

A lelencházak törvényjavaslat.

Hajdu József előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. Teljes terjedelmében bírálja a lelencházjavaslatot. Fontosnak tartja, hogy a lelencházról az állam gondoskodjék. A fedezetet erre az alapok és alapítványok adják.

Meskó László a függetlenségi párt nevében szól a javaslathoz. Elvileg nincs kifogása ellene, de a részleteknél újra fel fog szólni. Kifogásolja most csak azt, hogy a lelencházak eltartásának kiadásai tisztán alapokból és alapítványokból fedeztetnek, az állam tulajdonképpen egy fillérrel sem járul hozzá.

A javaslatot elfogadja.

Major Ferenc: Sajnosnak mondja, hogy az állam csak most akar gondoskodni a gyermekekről. Mindazonáltal üdvözi a nagy jelentőségű dolgot. A gyermekhalandóságról szomorú statisztikát mutat be. Erre a szociális irányban való orvoslás jó hatással lesz. Hiszen ha vesszük, hogy az alkoholista szülők gyermekei mennyire pusztulnak, világos, hogy az az ellen való működés nagyban csökkentené a gyermekhalandóságot. De minden irányban segíteni kell szociális téren.

A javaslatot elfogadja.

Szell Kálmán miniszterelnök: A gyermek egészségügy az utolsó 10 évben lényegesen javult, a mi a már fennálló jótékonyági intézeteknek köszönhető, — ilyen a Fehér kereszt egyesület és a Gyermek-menhely, melyekről hálaival emlékezik meg. (Helyeslés.)

Téves az a felfogás és félremagyarázás, mintha az állam ehhez hozzájárulni nem akarna, a költségvetés világosan arról tesz tanúságot, hogy az állam erre a célra 2,300.000 koronát vett fel s így a lelencház az állam részéről is 60—80 gyermeket fog tudni megmenteni.

Major Ferencz ama kifogása ellen, mintha ez csak félmunka volna, mert hisz a hét éven feltűl gyermekekről nem gondoskodik az állam, kijelenti, hogy a jövőben már is tervbe vette, hogy bizonyos költséggel azokról is fog gondoskodni.

A törvényjavaslatot elfogadni kéri. (Helyeslés.)

Az általános vitát az elnök bezárja. A javaslatot elfogadják.

Következik a

részletes tárgyalás.

Hajdu József előadó felolvassa a tételket. Az első tételt elfogadja a ház.

A második tételnél:

Berzeviczy Albert: Kívánja, hogy a kidededővokra vonatkozó törvényt is magába foglalja az új lelencházról, mely szerint a 3—6 éves közti gyermekek köteles kidededő látogatását tegye kötelezővé.

Szell Kálmán magáéva teszi előtte szóló javaslatát s kéri a pont ily értelmű kiigazítását.

A tételt elfogadják.

A IV-ik tételnél:

Meskó László: Kívánja, hogy a főváros alapítómak intenczióit tiszteljék s ezeket másra fel ne használják, egyben pedig azok neveket viseljék. Erre nézve kétrendbeli szövegigazítási indítványt nyújt be.

Szell Kálmán: Elismeri, hogy Szabuky alapítványát körülírta, mely szerint az egyenlő részben a lelencházra és egy intézeti házra fordíttassék, de miután a budapesti szülészeti klinika megfelel a követelményeknek s így az alapítvány ezen része már meg van oldva, így tehát az egész összeg a lelencházra, mely szülészházzal is össze lesz kötve, erre fordítható. Kéri a *Meskó* módosításait elvetni. A ház mindkét indítványt mellőzi.

A ház a törvényjavaslatot megszavazta.

Holnap ülés nem lesz.

Szell Kálmán: Holnap akart a marosvásárhelyi interpellációra válaszolni, de miután holnap ülés nem lesz, szombaton teszi meg válaszát.

Ugyanakkor fog az igazságügyminiszter Ugron interpellációjára válaszolni.

Városi közügyek.

A városi közgyűlés tárgysorozata.

Holnap tartja közgyűlését Nagyvárad város törvényhatósága.

Érdekes tanácskozássra van kilátás, mert a tárgysorozatba igen fontos, a város életére igen beható jelentőségű ügyek vannak felvéve. Arra ne is számítsunk, hogy egy nap alatt véget ér a közgyűlés, mert egyik-másik ügynél el lehetünk készülve egy kis parázs háborúra.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Polgármesteri havi jelentés.
2. A tanács mint állandó választmányi javaslat a nagyváradai gőzmozdonyu közúti vas-pálya részvénytársaságnak a 252,000 korona befizetése tárgyában beadott kérvényére vonat-

kozólag s ezzel kapcsolatosan jelentés az engedélyezési tárgyalásról valamint a Páris-patak hidjának kiszélesítéséről.

3. U. annak javaslata a kézi zálog üzletek kamattételeinek megállapítása tárgyában.

4. U. annak jelentése a közvilágításra vonatkozó pályázat ügyében.

5. U. annak előterjesztése a színházépítés befejezése tárgyában.

6. U. annak előterjesztése a városház építése ügyében.

7. U. annak javaslata a Színház és Bér-bazár tüzkárbiztosítása tárgyában.

8. U. annak jelentése az ürszékek és emésztő gödrök tisztítására megtartott árlejtés eredményéről.

9. Ugyanaz az apácza-utcai és váradlenczei óvodák építési tervrajzait bemutatja.

10. U. annak javaslata az új honvéd gyalogsági laktanya létesítésére átengedett terület átbocsátása tárgyában.

11. U. annak javaslata a közterületből Hegyesi Lajos telkéhez csatolandó területért nyújtandó kártalanítás ügyében.

12. U. annak előterjesztése *Smilovits* Kálmán és társa által indított perben a törzsvagyon alapból kiutalt 5119 korona 49 fillérről.

13. U. annak javaslata Gyöngyös városnak a kötelező állami jégkár biztosításra vonatkozó átirata tárgyában.

14. Ugyanaz *Moskovits* Adolf és fiaival megkötött haszonbéri szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

15. Ugyanaz *Láng* Józseffel a nyomtatvány szállításra kötött szerződést jóváhagyás végett betervezi.

16. Ugyanaz *Tóth* Józseffel megkötött földbérleti szerződést jóváhagyás végett betervezi.

17. A nyugdíj-bizottság tagjainak megválasztása.

18. Küldöttségi jelentés a Diamandi öröksők által lefolytatott perben beadott perújítás tárgyában.

19. A nyugdíj-bizottság javaslata *Engländer* Lipót vamszedő nyugdíjazása tárgyában.

20. Ugyanannak javaslata *Iván* Józsefné végkielégítése tárgyában.

21. A tanács javaslata *Perné* Narczis tantonő fizetésemelése tárgyában.

22. Ugyanaz özv. *Róth* Mórné felebvezését betervezi.

23. Ugyanaz dr. *Dőri* panasz felebvezését betervezi.

24. Ugyanaz *Szöcsné* Farkas Karolin tantonőnek milleniumi pótlék és kegydíj megadására vonatkozó kérelmét betervezi.

25. *Sipos* Árpád m. kir. honvéd hadnagy köszönő levele.

26. *Miklovitz* Eszter szülészneői oklevele.

UJDONSAGOK.

Polgártársak!

A magyar történelem legfényesebb, legdicsőségesebb, legragyogóbb napja:

márczius 15-ike.

Akkor született meg Magyarország függetlensége, népeinek szabadsága.

Fordulóján tehát annak a napnak ünnepelnie kell minden magyarnak.

Ünnepelni annál is inkább, mert márczius idusa az egyetlen nemzeti ünnepnapja annyi sorscsapásujtotta nemzetünknek!

Polgártársak!

Nagyvárad város hazafias polgárai e nagy nap estéjén 8 órakor a »Zöldfa-szálloda« nagytermében gyűlnek össze megemlékezni a nagy napról, a márcziusi eseményekről!

Legyen ott minden igaz magyar, hogy gyujtsuk meg a kegyelet varázslatos fákláját,

s megemlékezve a nagy nap hőstetteiről, mondjunk egy-egy imát azok emlékeért akik

1848. márczius 15-én

olyan csodálatos elszántsággal, végtelen hazafiúi lelkesedéssel kikiáltották Magyarország függetlenségét! de jelenünk meg családainkkal együtt minél számosabban azért is, hogy elmerengve a dicsőséges nap csodás emlékein, a jövőben erősebben lobogjon fel a szívekben a már bizony-bizony lappangó érzés!

Rosz időköt élünk, rossz csillagok járnak — s nagy szüksége van ilyenkor a hazafiságnak.

Nagyvárad, 1901. évi márcz. hó 10-én.

A rendező bizottság.

Munkát kereső érettségizettek.

Ez is a kor egyik tünete.

Tizennyolcz, husz éves fiatal emberek egyesületet alakítottak a fővárosban, melynek célja az érettségit tett fiatal embereknek munkát közvetíteni.

Hova fogunk még jutni!

Cselédközvetítő-intézeteink vannak már; azok czégtábláján vörös, kék, zöld, sárga és fehér négyzetekbe írva hirdetik, hogy kerestetnek és kínáltatnak szakácsnők, pinczerek, dajkák és borfűk, ezeknek valamennyi változatait is beleértve. Hanem hogy intelligens fiatal emberek is ide jussanak, azt egyelőre alig akarjuk hinni.

Már pedig el lehetünk rá készülve, hogy egyszer csak valamelyik fővárosi utcán megnyílik egy üzleti helyiség, öt színre festett négyzetekkel ékeskedő ajtóval s a négyzetekben efféle felirásokkal:

Jogász	Technikus	Orv. növ. endék
Bölcsész	Nevelő	Postatiszt

stb.

És még mondja valaki, hogy nálunk nincs intelligencia! Hiszen ugy mérik az intelligens embereket, mint másutt a — cselédeket.

TAJÉKOZTATO.

Márcz. 14. Városi közgyűlés.

Márcz. 19. Az Erzsébet bölcsőde egyesület közgyűlése d. e. fél 11 órakor, az újvárosi irg. nővéreknél.

Márcz. 17. Bőjtű felolvasás a kath. körben d. e. 11 órakor.

Márcz. 20. Meggyűlés d. e. 9 órakor.

Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tűzoltó őrtanyán.

Márcz. 23. Felolvasás a v. velencei Népkörben este 8 órakor

Márcz. 24. A hegyközség tavaszi közgyűlése.

* A városház építése. A városház terveivel tegnap foglalkozott a tanács, s azt elfogadta a költségvetéssel együtt. Nem tartja azonban elejtendőnek a tanács azt az eszmét, hogy a polgármester lakása is elhelyezést találjon az új városházában. Erre a célra a Körözs-utca felőli részen a főépülettől a toronyig terjedő első emeleti részt vélik felhasználhatónak. Ez esetben az évi 600 frt lakbér a város pénztárában maradna. — A lakás beillesztése esetén a rendőrség egy része az udvari épületben nyerne elhelyezést.

* Uj kanonok. Ő felsége dr. Bergmann József Pázmány-intézeti aligazgatót, a pozsonyi társas káptalan kanonokjává nevezte ki. Az érdemes férfiú több mint egy negyedszázadot töltött a Pázmáneumban mint előjáró. Régi tanítványai és tisztelői kétségkívül örömmel veszik kinevezésének híreit.

† M. Cécilia szül. Morvay Philomena. »Ma él az ember, holnap hűlt helye.« A halál emlékeztetői tárgyalt Kempis Tamás nagy igazságu szavai jutnak eszembe, midőn a sz. Orsolyáról nevezett zárdán lengő fekete zászlóra tekintek; Szt. László városában oly üdvös tevékenységet kifejtő női szerzetes-rendek tagjainak sorából rövid idő alatt a másodikat szólítja ki az Ur; az egyik a ker. kath. humanizmus nagy művének a betegápolásnak szolgálatában álló keresztény önfeláldozó szeretet anyaga egy betegápoló nővér, — a másik pedig a város legrégibb leány nevelőintézetének, a sz. Orsolyáról nevezett zárdának szintén az önfeláldozó ker. szeretet műveit gyakorló buzgó tagja és tanítónője.

M. Cécilia szül. Morvay Philomena halálát hirdeti az Orsolya-zárdán lengő zászló. Élte javában, ifjan hívta őt meg az ég Ura az örök-bér átvételére; és hisszük, hogy el is nyerte azt, mert a jó Isten az ő szülőjében dolgozó műveseknek megígért bér megadását nem a munkaidő tartamához kötötte, hanem ahhoz, hogy ki ki miként dolgozott. Ifju halottunk jól és szorgalmasan munkálkodott; az Ur kertjében 17 éven át gondosan irtogatta a gyomot kisded tanítványainak szívéből, lankadatlan szorgalommal ültette lelkükbe a vallásosság, istenfélelem, jámborság, kötelességtudás erényeit, — méltán reméljük tehát, hogy lelke már Isten szentjeinek társaságában pihen a földi zarándoklás fáradaimait. Buzgó imánk kísérje őt utolsó útjára és adjon az Ég neki boldog feltámadást!

A kartestvérek a következő gyászjelentést adták ki:

Jézus, Mária, József! Az üdvösségnek 1901. esztendejében márczius 11-én d. u. fél 5 órakor, sz. Annáról nevezett nagyvárad sz. Orsolya zárdájában elhunyt az Urban, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, kedves kartestvérünk Szent Orsolyáról nevezett *Mater Mária Cécilia* született Morvai Philomena életének 41-ik, szerzetesi szent fogadalmi 17-ik esztendejében; hűlt tetemei márczius 13-án d. u. fél 4 órakor fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Az Istenben elhunytak lelkét a zárdaszűzeknek és a keresztény hűveknek buzgó imáiba ajánljuk. Requiescat in Pace!

* A 9-ik gyógyszer-tár. A 9-ik gyógyszer-tár engedélyezésének ügye még foglalkoztatja a közegészségügyi szakbizottságot. A mult ülésen ugyanis csak a felett tanácskozott a szakbizottság, hogy szükséges-e a 9-ik gyógyszer-tár Nagyváradon, de a sok kérvényező okmányait nem vizsgálta, hogy megfelelők-e. Rendszerint pedig a város ilyen engedélyek megadásának véleményezésénél mindjárt ajánlani is szokta, hogy kinek adja a miniszter a patika jogot. A városi tanács javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a Bémer-térre egy gyógyszer-tár engedélyeztessék. Elfogadja azt is a tanács, hogy Guttman József indítványához képest, a patika joga Nagyvárad városának adassék. Arra az esetre azonban, ha ezt nem tenné a miniszter, hanem a kérvényezők valamelyikének adná az engedélyt, visszaadják a kérvényeket a közegészségügyi szakbizottságnak, hogy vizsgálja felül az összes kérvényeket és okmányokat, melyeknek van meg a kellő képesítése az új patikához.

* A sógorok. Szabó József körözstarjáni suszter rábeszélte sógorát *Fehér* Lajost, hogy jöjjenek be a váradi vásárra és csináljanak egy görbe napot. Ott sétáltak a nagypiaczon s a felállított sátrak közül egynek a ponyváját felvágta azzal a szándékkal, hogy az ott elhelyezve levő tárgyakat megdézsmálja. Mielőtt azonban szándékát végrehajthatta volna elfogták. Bekisérték a rendőrséghez, hol beismerte tettét.

* A színház tűzbiztosítása. Az osztrák Elemi biztosító társaság tudvalevőleg felmondotta a Szigligeti-Színház tűzbiztosítását s a város a bécsi cs. és kir. kölcsönös tűzbiztosító társaságot kereste meg, hogy mily feltételek mellett volna hajlandó a színház tűz elleni biztosítását eszközölni. Ennél a társaságnál van biztosítva Nagyvárad város összes vagyona. A társaságtól már megérkezett a válasz, amely szerint évi 200 előadás tartása mellett 3800 koronát fizetne a város, míg 4400 korona évi díj mellett akár mindennap tarthatnak az év folyamán előadásokat a Szigligeti-Színházban. Ezt ajánlja a tanács elfogadásra, azzal a kikötéssel, hogy semmiféle kölcsönösséget nem vállal magára a város.

* A kereskedelmi iskola márczius 15-iki ünnepélye. Mint minden évben, ugy most is megünnepli a Nagyvárad *Felső Keresk Iskola ifjusága* márczius idusát, melyre a n. é. közönséget ez uton is tisztelettel meghívja:

Az ünnepély műsora a következő:

1. Hymnus. Előadja az ifj. zenekar.

2. Nemzeti dal. Irta: Petőfi S. Szavalja: Mayr Gyula f. o. t.

3. Ünnepi beszéd. Tartja: Henez Lajos f. oszt. t.

4. Alkalmi költemény. Irta: Abrányi Emil. Szavalja: Schönberger Béla k. o. t.

5. Kossuth Lajos azt üzenté. Tavasz elmúlt. Előadja: az ifj. zenekar.

6. Rendületlenül. Irta: Arany János. Szavalja: Gaál Imre k. o. t.

7. Hunyady induló. Előadja: az ifjusági zenekar.

Az ünnepély péntek d. u. 3 órakor a keresk. csaruok disztermében tartatik meg.

* A város perujtása. A Diamandi örökösökkel szemben tudvalevőleg Nagyvárad városa harmadfokban is elvesztette a pert s az 50.000 korona összeget ki kell fizetni. A jogügyi bizottság tárgyalta az ügyet s azon véleményét adta, hogy van a városnak jogalapja a perujtásra. A tanács javasolni fogja a holnapi közgyűlésnek, hogy a pert ujítsa meg.

* Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Konrád* Ernő érmihályfalvai lakos, ügyvédjelöltet a szegedi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

* A debreczeni vén sugó. Jakab István husz év előtt sugója volt a debreczeni városi színháznak, meghalt Aradon, ahol az utóbbi időben éldegélt. Életének szebb felét azonban Debreczenben élte a hófehér ősz ember, ki a főterén, a temetőben bolyongott naphosszat, ha szép volt az idő és verseket irt, meg szindarabokat tervezett. A tervnél azonban nem maradt Jakab bácsi, hanem meg is csinálta a darabokat. 25—30 darab várta a dicsőséges szinpadit feltámadást, mit különben az öreg színműves is igyekezett előmozdítani. Gyakran kereste fel E. Kovács Gyulát darabjaival, arra kérve; hogy adassa elő azokat. Kovács az öreg sugónak kitérő választ adott. Nem akarván keseríteni, de végre is megsokalván a dolgot, kijelentette, hogy azok a darabok nem értek meg a halhatatlanságra. Erre aztán felfortyant Jakab bácsi és nyomban megénekelte az esetet, mondván:

Amióta gögös, nagy ur lett belőle,
Darabom lenézi s gunyuyal szól felőle!

Majd párbeszédben írta meg a közte és E. Kovács közt lefolyt jelenetet. A többek közt írja, hogy Kovács dühbe borult és így rivalt az előtte álló Jakabra:

»Tárgulj innen öreg, hig agyvelőd vagyon,
Annak köszönheted, hogy nem ütlek agyon!»

Most már csendes ember szegény öreg Jakab. Nem izgatják irói dicsőségért vágyai. Pihen az aradi temetőben.

* **Márczius 15-ike a réti népkörben.** A nagyvárad Rét-i Népkör is lelkes ünnepet rendez márczius hó 15-ikén. Már össze is állították a műsort, melyen dr. *Thury Kálmán*, *Lányi Edith*, *Novák József*, *Demetrovics Jenő*, *Könyves Jenő*, *Füredy József* és *Melnár József* szerepelnek. A teljes műsort lapunk holnapi számában tesszük közzé.

* **Hymen.** Dr. *Thury Endre* kir. törvényszéki albiró eljegyezte *Száhlender Margitot*. Száhlender Károly a belényes-vaskóhi vasut igazgatójának bájos és nagyműveltségű leányát.

* **A zálogházak kamata.** A zálogházak magas kamatlába a miniszter figyelmét sem kerülte el s így került ez a kérdés Nagyvárad városához. A tanácsban voltak a kik a mostani uzsora-kamatot meghagyandónak vélték, de ezzel ellenkezőleg többen azt vitatták, hogy a beadott arany és ezüst neműek után nagyon busás kamat a 20%, mert a beadott tárgyakon felezi az előleget; — a ruhaneműeknél még nagyobb uzsora a 36%. A tanács véleményezi, hogy az arany és ezüstneműekre 20%, a más ingóságok után 30% kamat állapíttassék meg a zálogházakra.

* **Bimbóhullás.** Tegnap délután temették el a kis *Jerzsák Sándorkát*, *Jerzsák István* megyei árvaszéki úlnök kis fiacskáját. A temetésen a kis halott iskolatársai és a család barátai voltak jelen. A gyászszertartást *Krisztik János* káplán végezte. A kis koporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk, a következő feliratokkal:

Forrón szeretett Sanyikánknak — Apa, anya és a kis Patyi.

Kedves kis unokámnak — a nagymama.

Édes-kis Sanyikának — Anna és Czelesztin néni.

A jó kis Sanyinak — Sándor és Luiza.

Kedves kis Sanyinak — Jerzsák László és családja.

Isten veled Sanyikám — Jenőke.

Kis játszótársának — Udvarhelyi Irmuska.

Sanyikának utolsó üdvözlétül — Hraniczky-család.

Kis Sándornak — Hant Gyula és neje, (élővirág).

Kedves kis Sanyikának — Luiza néni és Honka-

A temetést *Germán Károly* »Kegyelet« temetkezési intézete rendezte.

* **A villamos vasut kérelme.** A villamos vasut ügyével foglalkozott tegnap a városi tanács, mint állandó választmány. A közuti vasut-társaság beadványát, a melyet tegnap közöltünk s a melyben a 252,000 korona kifizetésére 5 évi haladékot kérnek, a tanács pártolólággal terjeszti a közgyűlés elé. — A kórház melletti Páris-patak hidjának kiszélesítése 27 méterre 15 ezer koronába kerül, amelyből 3600 koronát a közuti vasut-társaság fizet.

* **Heraldikai levelezőlapok.** Zseniális és minden ízben eredeti újításra ébrednek a képes levelezőlap-gyűjtők. Olyan újításról van szó, amely alkalmas arra, hogy véget vessen az eddigi izléstelen és képtelen »levelezőlapkarikatúráknak«, hogy helyet adjon egy nemes irányu, tőről metszett új gondolatnak, amely gyönyörködtet a maga nemes egyszerűségével és ami fő: oktat, tanít az intenciójával. Ezek a 16-féle színnel, kövön nyomott képes levelezőlapok az ország összes vármegyéinek hű képmását mutatják: mindeneken rajta van az illető vármegye székvárosa, továbbá a megye címere és a város címere, pompás művészeti kivitelben. A legnagyobb érdeklődést a címerek érdemlik meg. Szép és becses heraldikai gyűjteményre tehet szert hamarosan agyűjtő, amely magában foglalandja a legérdekesebbet, amihez eddig egyáltalában nem nyílt alkalom. A heraldikai levelezőlapok az »Athenaeum« irodalmi és nyomdai részv. társulat kiadásában Budapesten jelentek meg és minden könyv- és papírkereskedésben és minden levelezőlapárú-sítónál kaphatók.

* **A párisi kiállítás Budapesten.** A földmívelésügyi miniszter által a Párisban volt kiállítási tárgyakból ez év tavaszán Budapesten, a Városligeti Iparcsarnokban rendezendő kiállítás mezőgazdasági erdészeti, vadászati, vízügyi és kulturmérnöki osztályokból fog állani. A mezőgazdasági osztályba fog beillesztetni a magyar malmok és magyar cukorgyárak kollektív kiállítása, nemkülönbén a rizs- és köleshántolóipar kiállítása is.

* **Kettős gyilkosság.** Fényes nappal meggyilkoltak és kiraboltak egy öreg házaspárt: Szotyori Mihály lőrinczfalvi lakos vagyonos ember s mert gyermekei nincsenek, földjeit bérbe adta, pénzét pedig kamatokra adta ki. Ebből élt feleségével. Csak egy cselédleányt tartottak, a kit e hó 9-én reggel elküldtek a szomszéd községebe, hogy egyet-mást vásároljon. Míg a leány odajárt, megjelent Szotyorinál két fintaházi lakos, Domokos Áron és Józsa Ferencz, akik adósai Szotyorinak és mert nem fizettek, ez bepörölte őket. A két adós állítólag azért ment Szotyorihoz, hogy halasztást kérjenek tőle, a mire azonban Szotyori nem volt hajlandó. A két adós észrevette, hogy az öregek egyedül vannak. Erre előbb az öreg Szotyorit, utána pedig annak feleségét leütötték és mert azt hitték, hogy meghaltak, a szekrényben volt 847 koronát magukhoz véve, szépen eltávoztak. Szotyori cselédje déltájban haza érkezett s a mikor a szobába nyitott, a két öreget ott találta nagy vértócsában. Lárájára összefutottak a szomszédok és kimoszták az áldozatok véres arcát, a mire az öreg asszony magához tért s az időközben odaért községi bírónak és jegyzőnek elmondta a gyilkosság részleteit. Megnevezte a gyilkosokat is, akiket a csendőrség még az nap elfogott. A férjet már nem tudták eszméletre téríteni és alig hogy az orvos megérkezett, meghalt. Az öreg asszony főlgőgyulásához sincs remény. A gyilkosok beismerték tettüket s azzal védekeztek, hogy az öreg ki akarta őket forgatni vagyonukból.

* **Nagy ékszerlopás.** A nagyvárad rendőrség tegnap délután távirati értesítést kapott, hogy Budapesten Heufel ékszerész üzletéből az éjjel 8000 korona értékű ezüst evőeszközt és több arany és ezüst ékszert elloptak, mivel együtt az összes kár huszezer koronára tehető. A budapesti rendőrség felhívta a nagyvárad rendőrséget, hogy kísérelje figyelemmel, vajjon a tettes nem utazott-e ide, mely esetben azonnal letartóztatják.

* **Fényképezés a távolból.** Nevezetes fényképezési felfedezést tett — mint a *Revue de Lauranne* írja — egy Vautier nevű grandsoni fotografus. Olyan készüléket szerkesztett, melylyel teljes pontossággal lehet lefényképezni olyan távoli tárgyakat is, amelyek eddig kívül estek a fotografáló készülék hordtávolán. A készüléket a svájci vezérkar már kipróbálta és a felvétel oly pompásan sikerült, hogy a kis pástorkunyhók is teljes határozottsággal voltak láthatók. A készülék egy három méter hosszú cső, amelynek belső szerkezetét azonban Vautier titokban tartja.

* **Éhínség Beregben.** A »Görög katolikus Szemle« írja a következőket: Éhínség ütött ki Bereg megyének Unggal határos néhány községében. Ami készületük volt, felemésztették s már a múlt hónapban szánandó helyzetbe jutottak. A főszolgabíró jelentésvétel után a járás-ogvossal a helyszínre ment, hol borzasztó nyomor tárult szemek elé. Sok házban rendkívüli kinok közt fetrengtek a lakók rongyaikon, megdöbbentő képét nyújtva a nyomorúságnak. Éh-tífusz dühöng a nép között. Sokan, akik még járnai tudnak, örülten futkosnak az utcán és segítségért könyörögnek. A főszolgabíró Egán Edéhez és a főispánhoz fordult gyors és hathatós támogatásért.

EGYESÜLETEK

A Katolikus Körök Országos Szövetségének igazgató-tanácsa tegnapelőtt délután ülést tartott Budapesten, a melyen *Palotay László* pápai prelátus, nagyvárad kanonok is részt vett. Bejelentette titkár, hogy a múlt évi katolikus nagygyűlés határozatainak végrehajtására megtették az intézkedéseket. A szövetség alapszabályainak sürgős módosítására albizottságot küldtek ki. Kimondották továbbá, hogy az ez évi október havában egy, a tavalyihoz hasonló nagyszabású katolikus nagygyűlést fog az igazgató-tanács összehívni, amelynek előkészítésére bizottságot alakítottak. Végül *Palotay László* prelátus az összes hazai katolikus körök nevében meleg szavakkal üdvözölte ifj. *Zichy János* grófot, a szövetség elnökét abból az alkalomból, hogy a kereszt ügyért a közelmúltban a törvényhozás termében is sikra szállott. Szavainak elhangzása után az Országos Szövetség köszönetének jegyzőkönyvében leendő megörökítését határozta el az ülés.

IRODALOM.

Munkás füzetek. A Lampel Róbert-féle könyvkiadó vállalat egymásután indítja meg hazafias és olcsó füzetes vállalatát, mindet a magyar közönség más és más csoportjának szánván. A *Magyar Könyvtár* irodalmi színvonalon álló füzetei az egész magyar közönségnek szólnak, a középiskolai nyelvtanítás igényeit fogja kielégíteni a most megindult *Franzia Könyvtár* és *Német Könyvtár*, a munkás osztálynak vannak szánva a szintén most kibocsátott *Munkás füzetek*. Ezekből a három első füzetet vettük kézhez a következő címekkel: 1. Benedek Elek: Mesék a nagyoknak. 2. Gaál Mózes: A pinczeszoba világa. 3. Vaszkó György: Küzdelem a létért. Mind a népnek való, de azért nem póriás irányban megírt művek, melyek nemes irányzatuknál fogva megérdemlik, hogy minden módon terjesztessenek a nép, különösen a munkás osztály között. Ezt fogja előmozdítani a füzetek izléses kiállítása és olcsósága is; egyik-egyik ára csak 20 fillér.

Igazságszolgáltatás.

Párbaj. *Heinrich Géza* budapesti lakos, földbirtokos és *Eibel Árpád* belényesi m. kir. csendőrhadnagy még a múlt évben egy összehalkozásból kifolyólag kardpárbajt vívtak a pecze-szőlősi uton. A párvialdában mindkét fél megsérült. A nagyvárad kir. trvszék a tegnap megtartott főtárgyaláson *Heinrich Géza*t négy napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Bűvös vadász.

Csütörtök: Aranylakodalom.

Péntek: Aranylakodalom.

Szombat: Baba (Forrai Ferike búcsuja.)

Ocskay brigadéros. Herczegh szenzációs darabjából ma tartották az első szinpadipróbát Somogyi igazgató vezetésével. Az Ocskay brigadérosra most készülnek az új diszettek és jelmezek is. Somogyi Károly a darab bemutató előadására meghívja Herczegh Ferenczet.

Márczius 15. a Szigligeti-Színházban. A szabadság hajnalhasadásának emlékére *Somogyi* Károly színigazgató ünnepi előadást rendez s az *Aranylakodalom* című hazafias darabot adhatja elő. Nagyban emeli az est érdekességét, hogy az előadás elején *E. Kovács* Mariska ifj. *Márkus* Jánosnak, lapunk belmunkatársának egy igen sikerült alkalmi költeményét fogja elszavalni. Az ódaszerű költemény lelkes, hazafias hangon visszatekint a múltba, a dicső napokra, majd a jelent aposztrofálja igen találóan.

Miss Mary Halton Nagyváradon. Miss Mary Halton, a világhírű angol szubrett márczius hó 22-én és 23-án vendégszerepel színházunkban. A művész nő mindkét estén a Gésák Mimóza szerepében fog fellépni.

Büvös vadász. A mai nap műsorára kitűzött Stuart Mária előadása, minthogy Paulayné Adorján Berta a Nemzeti színház repertoárja miatt nem érkezhett meg, elmarad. Ehelyett a *Büvös vadász*, Weber nagy sikerrel fölújított operája kerül színre az első szereposztásban.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 149.

Idénybérl. 147 sz.

Nagyváradon, szerdán, 1901. márcz. 13-án

A büvös vadász.

Opera.

S Z E M É L Y E K :

Ottokár herceg	— — —	Gáthy Kálmán
Kunó, fővadászmester	— — —	Füredi József
Agata, Kunó leánya	— — —	Székely Anna
Anna, Agata rokona	— — —	Forrai Ferike
Gáspár, vadászlegény	— — —	Rákossy Gáspár
Max, vadászlegény	— — —	Kalmár József
Számiel, fekete vadász	— — —	Sarkady Endre
Egy remete	— — —	Bognár János
Kilián, gazdag paraszt	— — —	Nyáray Antal

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölve 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., díák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 óratól 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap esütörtökön, márcz. 14-én

Aranylakodalom.

Történeli színmű.

Ezt megelőzi:

M E S E.

Prolog.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

49.

A Gothard-hegység mentében a zugó folyam partján, balad a gyönyörű uton egy kocsis, Itália kék ége felé.

Szeptember volt. A vöröses szőlőlevelek között kikandikált az érett fűt. A hegyek alján

gyönyörű színvegyülék tündér játéka kezdődött. Mind mélyebb, mélyebb lett az ég kékje melyen a hegyek majd gyenge ívalakban, majd ismét piramisszerűen tündöklöve a leg-ragyogóbb színekben rajzolódtak.

De hallgassunk! Mind ehhez semmi közünk. Egy utazót kísérünk, ki a kocsiban kényelmesen elhelyezkedett, hogy a természet pompáját áttekintse.

Egy közép életkorban levő férfi, talán fiatalabb, mint milyennek látszott. Finom kellemes arcza, halvány sötét haja ezüst szálakkal vegyes; vonásai feszültséget, fáradságot mutattak.

Ha a hegyek kihívóan szépek, a folyó tulesapongóan vidám, az ég nagyon fénylő volt, halvány mosoly siklott végig buskomoly vonásain. Mégis érzé, hogy Gothard apó jég-bírodalmából kellemes volt a meleg Olaszországba jutni.

Rágó-Maggioret elérte.

Itt hajóra száll, hogy Lavenóba érjen. A fedélzeten az utasok tarka tömege mozgott beszélgetve, nevetgélve. Az egyik rajzolt, a másik térképet tanulmányozta s így tovább.

Mind fenségesebbn csoportosultak egy felől a svájci hegyek, mindég mosolygóbb lett az olasz tájkép.

Részvétlen utasunk plaidjébe burkoiva a fedélzet végén, közel a kormányoshoz ült, s a hullámokba bámult.

Ha feltekintett az egész természet reá mosolygott. Nem ignorálhatta, de egy sötét, majdnem mérgéssel tekintettel viszonzotta. De ez nem törődve a halandó szeszélyével, mosolygott mint előbb. Részvétlenül tekintettek reá a hegyek. Örök egyformaságban zúgtak a habok, a lángyos szellő csak érinté őt, míg mások homlokát végig simítá, mely fiatalabb, frissebb, roménydusabb volt!

Az életunt útas, öszülő fűtökkel nem volt más mint Cynár a deák és tánczos most a phil. dr. és ismert költő.

A tenger partja jó ismerőse. Tizenkét, tizennégy év előtt is ezen az úton haladt. Itt születtek meg első szerelmi dalai az észak haty-tujához, melyek megnyerték a közönség tetszését, elismerését.

Akkor tovább ment az Arnó folyó partján otthon érezte magát Florenzben a művészek és művészet hazájában. Az örök Rómába költészeté lágyágát, Nápolyba üdéséget találta fel és áldozott Vénusz tűzszlopának. A művészet, műveltség virágait fáradság nélkül eisajátítá, mint mézet nyujtá a közönségnek válogatott novellák és költemények arany csészéjében.

Nem volt egy íróasztal szép nő boudoirjában, melyet egy kötet az ő költeményeinek ne ékitene. Németország száz meg száz fiatal ajkáról zengett verseinek dallama. Cynár meg lehetett elégedve, akkor meg is volt. A száraz tudományak hátat fordított, követte Geniuszának dicsőséget ígérő csalogatását.

Hét év előtt másodszer járt e vidéken. Már akkor nem zengett dalának visszhangja a hegyekről.

Sötét fájdalmas költészet keletkezett mint az idő szerelte. Úgy kell írnod, hogyan neki tetszik.

Cynár tudta ezt. Ujat kellett alkotni, mi állandóbb, nagyobb az eddiginél. Ettől függ hogy Cynár a költő felemelkedik-e az Olympia halhatatlanainak sorába vagy megszűnik az élők közt. Szegény költő a hir mely örömet szerez, pusztító féreggé lett, mely nem hagy nyugtot.

A szerény koszoruk, melyet, a lyrikusnak adtak reá, megaláztatás; törekvése élete el van hibázva, ha felüli nem emelkedik.

— Igen, keil, fog. Nyugszik benne egy végtelen erő, mely a legmagasabbat sem találja elérhetetlennek.

Egy drámát akar alkotni, egy drámát, oly meglepőt, hatalmasat, hogy az egész világ elismeréssel fog adózni. Megszabadul az átoktól, hogy lyrikus legyen, mint dráma író felemelkedik kora magaslatára.

— Mindent, mindenért. Az Istenek az erőssel tartanak. A világ mintha nem léteznék reám nézve; csak értéke. Így czéiom nem téveszhetem, biztos a siker!

Emlékeiben kutatott, anyagot keserve. Sokféle kínálkozott, de nem helyes. Nem a mult-

ban, nem benne, a jövőben, rajta kívül létezett az.

Ily gondolatokkal hajózott a Lágó-maggiéron.

— Szegény téveteg költő, hagyj fel az anyag utáni kínzó kereséssel. Hallgass tanácsomra vess el mindent, mi költészet, alkotás. Inkább vágj fát, fékez meg egy vad lovat, rendezd számláidat csak hagyj fel a költészettel!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

A müncheni ünnepek.

München, márcz. 12. *Ferencz József* király ma ideérkezett Luitpold régens-herceg nyolczvanadik születésnapjának ünnepére. A pályaudvaron a régens-herceg, továbbá Lipót herceg neje és fia, György herceg fogadta a királyt. Hivatalosan nem akarta magát fogadtatni ő Felsége. A bevonuláskor ő Felségét és a régens-herceget lelkes óvációban részesítették. Az idő borus, éjjel kissé havazott.

Pénztárak veszedelme.

Debreczen, márczius 12. Ejjel betörték a vasuti pénztárba. A pénztáros nő aludt és nem ébredt fel akkor sem, amikor a pénztárszekrényt felörték. Az ismeretlen betörők 500 koronát vittek el.

Petrozsény, márcz. 12. Csimpán, a Pol-lacsek és Schieber czég fatelepen e hónap 10-ének éjjelén a pénztárját felfeszítették, a Wertheim szekrényt kifurták és 3600 koronát elvittek. A szekrényba akkora lyukat furtak, hogy egy emberi kéz szorosan elférhetett. Több ezer koronát nem tudtak kivenni a betörők a szekrényből. A petrozsényi csendőrség 10, előző estén elbocsátott és gyanus olasz famunkást letartóztatott. Az olaszok tagadnak.

A német császár állapota.

Bréma, márcz. 12. (Saját tud. táv.) Vilmos császár állapota most már teljesen jobbra fordult. Daganata lelohadt, sebe is begyógyult. — A merényletről egy nőlanu azt a vallomást teszi, hogy a kérdéses vasdarabot ő látta a merénylet előtt a kövezeten, s ebből azt következtetik, hogy az elfogott ártatlan a merényletben.

Felrobbant mosóintézet.

Chichago, márcz. 12. A tegnap felrobbant mosóintézetben újabb jelentések szerint 40 ember járt szerencsétlenül. Eddig öt asszony és három férfi holttestét találták meg; két férfi és négy nő életét Huszonöt ember megsérült, többen súlyosan. (M. T. I.)

Krüger a helyzetről.

Brüsszel, márcz. 12. (Saját tud. táv.) Krüger lehetségesnek tartja, hogy Botha kapitulál, de a harczott De Welt akkor is tovább fogja folytatni.

Dewett menekülése.

London, márczius 12. Bloemfonteinből jelentik, hogy Dewett négyszáz emberével menekült észak felé. Szinte lehetetlen ellene dolgozni, mert amiatt szorongatni kezdik, csapata elszöved, hogy néhány nap mulva újra egyesüljön.

Az Urániából.

Budapest, márcz. 12. (Saj. tud. táv.) Az Uránia színház ma este ismét zsufolásig megtelt Ujra Willmann tartott előadást, melynek megkezdése előtt a rendező a szinpadra lépett és kijelentette, hogy ha a botrányok ismétlődnek, az előadást bezárja. Majd Willmann lépett a szinpadra s a tegnapi eseményekért bocsánatot kért s kijelentette, hogy ha előadásai nem úgy fognak sikerülni ahogy akarja, annak oka az izgatott hangulata. Előadásai fényesen sikerültek. Egy hírlapíró papírra írta: »Keresse fel Tóth Béla rendőr tisztviselőt és rázza meg a kezét.«

A cédulát a páholyban ülő **Pekár Gyulának** adták át. Ez egy a földszinten ülő újságíróknak továbbította. Willmann bekötött szemmel ezen újságíró elé állt, majd felugrott s Tóth Béla előtt termett és megrázta a kezét. Majd új médiumot kért fel. A közönség zugolódni kezdett s közbekiáltott: Nem ismerjük! Erre az bemutatta magát, hogy tartalékos hadnagy és Marx gyárosnak a fia. A közönség megnyugodott. Ennek azt szuggerrálta, hogy énekeljen hazafias nótákat. Marx a Kossuth nóta éneklésébe kezdett. Majd Pekár Gyula papírra írta, hogy tánczoljon keringőt Willmann, mire ez tánczolni kezdett.

Az előadót a közönség zajos óvicziókban részesítette és hosszasan megtapsolta. A nyugalom teljesen helyreállt.

Az angol királyok esküje.

London, márczius 12. A felsőház tegnapi ülésén Braye törvényjavaslatot nyújtott be, a melyben azt indítványozta, hogy töröljék el azt az esküt, a melyet az angol arakodók trónra lépésük alkalmával a katolikus vallásra vonatkozólag tenni szoktak.

A marosvásárhelyi választás.

Budapest, márcz. 12. (Saját tud. táv.) A Magyarország ma esti száma azt írja, hogy a marosvásárhelyi választás ügyében vezetett vizsgálat eredménye **Bernádi főkapitányra** és Csiki választási elnökre nézve kedvezőtlen.

Sztájkolók forradalma.

Madrid, márcz. 12. A Fabra-ügynökség jelenti Barzelonából: Maulenben a munkaadók és a sztájkoló munkások között összeütközésre került a dolog. Hir szerint két embert megöltek. Több ember, köztük a polgármester, megsebesült. A sztájkolók állítólag felgyújtottak két gyárat és elvágták a távirati összeköttetést.

A pestis.

Fokváros, márczius 12. A pestis veszedelmes arányokat ölt. Ma 15 újabb megbetegedés fordult elő. Harminczhét ember megügye-
lés alatt van. A betegség most már a jobb módú lakosságot is megtámadja. Egy európai embert és családját kórházba vittek. De több megbetegedés is fordult elő az európaiak között. (M. T. I.)

KOZGAZDASÁG.

Gyűlési meghívó.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya folyó évi márczius hó 16-án azaz szombaton d. u. 3 órakor az egylet hivatalos helyiségében (Nagy Sándor-utca, Eleméry-ház) gyűlést tart, melyre a választmányi tagok ezennel meghívotnak.

Tárgyak:

1. A földművelésügyi miniszterium értesíti az egyletet, hogy Kovács Andort a vármegye területére gazdasági tanárral kinevezte.
2. A gazdák biztosító szövetkezetének megkeresése jégkárak felvétele tárgyában.
3. A gazdasági egyletek orsz. szövetsége a tőzsde reformálása tárgyában az országgyűléshez intézett feliratát megküldi.
4. Az O. M. G. E. kebelében ipari és kereskedelmi szakosztályt létesített.
5. O. G. munkás és cselédpénztár megkeresése.
6. Aradi m. gazd. egylet megkeresése a bécsi mészárosok bojkottja tárgyában.
7. Pozsonymegyei gazd. egylet 40 éves jubileumáról értesít.
8. Pokay ker. áll. felügyelő évi jelentése.
9. Pokay ker. áll. felügyelő megkeresése kiállítások rendezése iránt.
10. Vendéglősök megkeresése termelőknél levő borok nyilvánartartása iránt.
11. Több kereskedő megkeresése áruinak figyelembevételére.
12. Cziroktermelés szempontjából kiküldött bizottság jelentése.
13. Ház építés céljából kiküldött bizottság jelentése.
14. Pekanovits Imre jelentése a halász kongresszusról.
15. Elnökségi jelentés, tartott szakelőadásokról.
16. Elnökségi jelentés a Komádiban folyamatban levő házi-ipar tanfolyamról.
17. Elnöki jelentés a váradi lópatkoló tanfolyamról.
18. Elnöki jelentés az egylet múlt évi működéséről.
19. Számvizsgáló biz. jelentése a múlt évi számadás vizsgálata felől.
20. F. évi költségelirányzat.

Nagyvárad, 1901. márcz. 10-én.

Szabó József,
egyl. elnök.

A nagyvásár. A nagyvárad tavaszi nagyvásár tegnap véget ért. Sokadalom csak volt, de a vásár sehogy sem felelt meg a várakozásnak. Különösen panaszkodnak az iparosok. Az óriási kínálattal szemben alig volt kereslet. A vidéki embernek éppen úgy nincsen pénze, mint a városinak. — A baromvásár eléggé mozgalmas volt, de itt is gyenge volt a vételkedv. Felhajtottak 4000 darab marhát s ebből elkelt mintegy 1500 drb. Az árak türethetők voltak. — A lóvásárba felhajtottak 1780 drb lovat s elkelt 1010 darab. Az árak azonban igen nyomottak voltak.

Bortermelésünk és borkereskedelmünk. A magyar bortermelés 1892-ben jutott abba a helyzetbe, hogy a behozatal több volt mint a kivitel, 1894-ben már 432.922 hektoliterrel többet hoztunk be mint kivittünk. 1898-ban a hazai bortermelés 1,304.749 hektolitert tett ki, amelyből 601.444 hektoliter külföldre jutott. A behozott mennyiséggel együtt a hazai borfogyasztás 1,928.560 hektolitert tett ki. 1900. évi szüret után — mint a földművelésügyi miniszterium jeizi — határozott javulás konstatalható a borértékesítés tekintetében is, sőt az ország némely vidékein a borok oly jó árban kellek el, amilyen árat a magyar borért régóta nem fizettek. Múlt évben termelt boraink minősége is igen jó. Borkivitelünk szintén nagy arányban emelkedik, míg tavaly januárban mindössze 40.126 hektoliter volt a kivitel — addig ez évben már is 81.823 hektolitert vittek ki január hóban.

Nagyvárad hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyvárad piacson 1901. márcz. hó 12-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 11.——13.40. Kétszeres buza 12.80—12.20. Rozs 12.80—12.20. Arpa 12.——11.60. Zab 12.40.—11.80. Tengeri: 10.60.—10.20. Borsó 36.—. Lencse 42.—. Bab 16.60. Köleskása 25.—. Burgonya 5.60. 100 kiló lángliszt

25.—. zsemlyeliszt 24.50. fehérkenyér liszt 23.50, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 5.40, szalma 1.10 Szalonna 104.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.40, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84. Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 66.—, új bor 54.—, mész 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 22.—. köles 12.—. repce —.—, dió 56.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyú káposzta 28, szalonna 1.28, sertéshus —.96, juh-hus 64, veres hagyma 16, fog-hagyma 44, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1901. márcz. hó 12-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 640—700, egy pár másodrendű jármás ökör 470—600, egy pár harmadrendű jármás ökör 270—460, 1 drb fejős tehén 120—260. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 164—240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 24—44, 1 drb. fél éves borju 34—56, 1 drb egy éves borju 50—86, két éves borju 70—200. 1 drb hizott sertés 84—154. 3 pár fél éves 30—36, 1 pár egy éves sertés, 38—58, 1 pár két éves sertés 70—154. 1 drb pás ló 140—360, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 gár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi márcz. hó 12-ről. Tiszta buza körülbelül 700 hltr, kétszeres buza 120 hltr, rozs 290 hltr, árpa 120 hkl. zab 200 hltr, tengeri 360 hltr, burgonya 400 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 110 drb, félhizott 370, sovány 250, súldó 1200, malacz: 1500, hizott marha 25, jármás ökör 1340, fejős tehén 610, borju 500, bivaly 20, juh és kecske 95, ló 1952.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde

Budapest, márcz. 12.

Osztrák hitel	— — — — —	703.—
Magyar hitel	— — — — —	717.50
Allanvasut	— — — — —	692.—
Rimamurányi	— — — — —	500.50
Magyar jelzálog	— — — — —	464.—
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hataridők.

Budapest, márcz. 12.

Buza októberre	— — — — —	7.75
Buza áprilisra	— — — — —	7.60
Tengeri	— — — — —	5.80
Rosz okt.	— — — — —	6.68
Zab ápr.	— — — — —	6.23
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	—

Nivotalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. márcz. 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	118.25
Magyar koronajárdék	— — — — —	93.45
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	— — — — —	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	— — — — —	100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	93.25
Italiméresi jog megváltási kötvény	— — — — —	99.60
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	— — — — —	93.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	172.—
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	148.—
Osztrák járdék papírban	— — — — —	98.40
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	98.30
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	117.75
Osztrák korona járdék	— — — — —	97.80
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	142.—
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16.75
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	715.—
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	690.—
Párisi vista	— — — — —	95.40
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19.08
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.40
London vista	— — — — —	240.40
20 márkás arany	— — — — —	28.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

A „TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkesi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilionszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetések, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkesi hivatalok számára főhatosággal jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

- | | |
|---|--|
| 1. Informatio papi özvegyekről s árvákról. | 12. Bevételi } számadás-ivek. |
| 2. Megtértek jegyzéke. | 13. Kiadási } számadás-ivek. |
| 3. Hitehagyottak jegyzéke. | 14. Adósok jegyzéke. |
| 4. Elvált házasságok jegyzéke. | 15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata. |
| 5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke. | 16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata. |
| 6. Vegyes házasságok jegyzéke. | 17. Meholtak } anyakönyvi kivonata. |
| 7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről. | 18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve. |
| 8. Kimutatás a plebánia állapotáról. | 19. Iskolai jelentés. |
| 9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri | 20. Jelentés a templompénztár számadásairól. |
| 10. Egybekeltek } papíron. | 21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata. |
| 11. Meholtak } anyakönyvi kivonata. | 22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata. |
| | 23. Meholtak } |

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.